

Nakkilan kunta
kirjaamo@nakkila.fi

Viite Lausuntopyyntö 5.12.2024

Aihe Nakkilan taajamaosayleiskaavan muutos 2, Rajämäki, kaavaluonnos

Nakkilan kunta on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Nakkilan Taajamaosayleiskaavan muutoksesta. Suunnittelualue sijaitsee kunnan pohjoisosassa Valtatie 2:n länsipuolella rajautuen pohjoisessa Ulvilan kaupungin rajaan. Kaavamutoksen tarkoituksena on mahdollistaa aurinkovoimalan sijoittuminen Rajämäen metsä- ja maa-aineksen ottoalueelle. Tavoitteena on osoittaa suunnittelualueelle käyttötarkoituksen muutos voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesta maa-ainesten ottoalueesta (EO) sekä maa- ja metsätalousvaltaisesta alueesta (MU) aurinkoenergian tuotantoon. Aurinkovoimalahankkeen yhteydessä on toteutettu YVA-tarveharkinta. Varsinais-Suomen ELY-keskus on 11.9.2024 antanut päätöksen, jonka mukaan hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä.

Suunnittelualueella ei sijaitse rakennuksia, kulttuuriympäristön arvoalueita tai kiinteitä muinaisjäänöksiä. Alueella toteutettiin syksyllä 2024 arkeologinen inventointi (Mikroliitti Oy 2024), mutta arkeologisia kohteita ei suunnittelualueelta löydetty. Hankealuetta lähinnä oleva arvoalue on lähimmillään noin 600 metrin päässä sijaitseva maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö sekä maisema-alue *Leistilänjärven kulttuurimaisema*. Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee suunnittelumääräys: *Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisluonne siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.*

Alueella on voimassa Nakkilan taajamaosayleiskaava (hyv. 2015) Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu merkinnällä MU maa- ja metsätalousvaltaiseksi

alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta sekä merkinnällä EO uudeksi ja olennaisesti muuttuvaksi maa-aineisten ottoalueeksi. MU-alueeseen liittyy kaavamääräys: ”*Alueella on maa-ainesten ottaminen kielletty luonnonympäristön arvojen ja maisema-arvojen takia. Alueella on merkittäviä kallioalueita, maisemallista arvoa Leistilänjärven kulttuurimaisemaa rajaavana selänteenä ja alue on virkistyskäytön kannalta merkittävä. Alueen virkistyskäyttöä tulisi kehittää kokonaisuutena Ulvilan Massin ulkoilualueen kanssa. Merkinnällä on osoitettu ulkoiluun käytetty metsäselänne Leistilänjärven pohjoispuolella.*”

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa.

Satakunnan Museon edustajat ovat osallistuneet kaavahankkeesta 8.10.2024 järjestettyyn viranomaisneuvotteluun.

Satakunnan Museon kannanotto

Kaavaselostuksessa luvussa 2.1. selvitys suunnittelualueen oloista todetaan luonnonympäristöä ja maisemaa koskevassa alaluvussa, että *suunnittelualueella ei [...] sijaitse valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, Natura 2000-verkoston alueita tai muita suojelualueita*. Tässä yhteydessä olisi kuitenkin käsiteltävä myös hankealueen vaikutusalueella oleva tilanne ja lähimmät Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 osoitetut rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvoalueet, kuten läheinen *Leistilänjärven kulttuurimaisema*.

Hankkeessa ei ole toteutettu erillistä maisemaselvitystä. Hankkeen maisemallisia vaikutusten arviointia on käsitelty kaavaselostuksessa. Kaavaselostuksessa todetaan: *On realistista arvioida, että kaavamuutoksella saattaa olla paikallisia maisemavaikutuksia, kun ennestään rakentamattomalle maa- ja metsätalousalueelle sekä maanottoalueelle tulee rakennettavaksi aurinkopaneelikentät sekä aurinkovoimalan toimintaan liittyvä muu rakentaminen. Aluetta ympäröivä suojapuusto vähentää kuitenkin tehokkaasti hankealueen näkymistä pitkälle maisemaan*. Leistilänjärven kulttuurimaisema rajautuu metsäiseen selänteeseen. Satakunnan Museo näkee, että hankkeen maisemalliset vaikutukset suhteessa maisema-alueeseen jäävät nykytilanteessa vähäisiksi, joskin, kuten selostuksessa mainitaan, tarvittavilla avohakkuilla saattaa olla selännealueella vaikutuksia kaukomaisemaan. Museo näkee, että tilanne saattaa muuttua entisestään, mikäli kaava-alueen ja kulttuurimaisema-alueen väliin jäävällä metsäalueella toteutetaan harvennusta. Satakunnan Museo näkee tämän vuoksi tärkeänä, että kaava-alueen sisälle jää riittävä puskurivyöhyke maisema-alueen suuntaan. Kaavan ehdotusvaiheen kaavaselostukseen tulisi täydentää hankkeen

vaikutusten arviointia ja lisätä havainnemateriaalia etenkin hankkeen vaikutuksista Leistilänjärven maisemaan.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Johanna Rinne
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä